* נותנין קרפף לעיר דברי רבי מאיר וחכמים

אומרים לא אמרו קרפף אלא בין שתי

עיירות ואיתמר רב הונא אמר קרפף לזו

וקרפף לזו וחייא בר רב אמר אין נותנין אלא

קרפף אחד לשניהם צריכא דאי אשמעינן

הכא משום דהוה ליה צד היתר מעיהרא

אבל התם אימא לא ואי אשמעינן התם

משום דדחיקא תשמישתייהו אבל הכא דלא

דחיקא תשמישתייהו אימא לא צריכא וכמה

הוי בין יתר לקשת רבה בר רב הונא אמר

אלפים אמה רבא בריה דרבה בר רב הונא

אמר אפילו יתר מאלפים אמה אמר אביי

ס כוותיה דרבא בריה דרבה בר רב הונא

מסתברא דאי בעי הדר אתי דרך בתים:

היו שם גדודיות גבוהות עשרה מפחים כו':

מאי גדודיות אמר רב יהודה - שלש מחיצות

שאין עליהן תקרה איבעיא להו שתי

שו א מיי׳ פכ״ח מהל׳ שבת הלכה ח טוש״ע

א"ח סיי שלח סעיף ד

הלכה ד טוש"ע שם

טכט ל פום ע שם פעיף ו: דו ו ז מיי' שם הל' י

טוש"ע שם סעיף י: ה [שו"ע יו"ד סי קלח סעי מח בהגה]:

רבינו חננאל

נותנין קרפף לעיר דברי רבי מאיר וחכ״א לא אמרו

קרפף אלא בין שתי עיירות ואיתמר רב הונא

אמר קרפף לזו וקרפף לזו.

ו לו סי פלנו סעיף: נסג"ה: שו בגדה מיי"

ד) ויומל עה: ע"ם ושם ליתא אמר רבי יוחנן], כ) [ביומא ליתא על תלתא פרסי ועי׳ מהרש״ל בח״ל זיהו בסוטה לד. וכמה גובהן משמע כדאיתא הכא וכ"א ברש"י ברכות נד: ד"ה מחנה ישראל וכו' ואמר רבה בב"ח לדידי חזי לי ההוא דוכתא והוי תלתא פרסי אוכנת ותלתת פרסי פותית], 1) ד"א זוטא פ"י, 1) [פסחים מט:ז. ק) פסחים מב., ט) ול"ל שלשה דברים מרבין כו'], י) [שייך לעמוד . הקודם],

תורה אור השלם 1. וַיַּחֲנוּ עַל הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הישמת עד אבל השטים

יָנב. במדבר לג מט 2. וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעְנֶן יָמִים מִסְפָּר עַל הַמִּשְׁבְּן עַל פִּי יִיְ יַחֲנוּ וְעַל פִּי יִיְ במדבר ט כ יטער: יְּשְׁעוּ. במו בו ט כ 3. אָרוּר שׁבֵב עִם כְּל בְּהַמְה וְאָמֵר כָּל הְעָם אָמֵן: דברים כז כא

מוסף רש"י

נותנין קרפף לעיר. דכל שבעים אמה ושירים סמוך לעיר הוי עיר (לעיל בא.). אפילו יתר מאלפים אמה. אפילו יש בין יתר להשת יותר מאלפים הרי היא אחת ומודדין לה מן . **היתר** (לקמו נז:)**. נפש.** שלא נפרלה, דהיינו מלבת קבר, מתעברת עם העיר ואע"פ שאינה בית ממש לריף שעושין מן ערבה וקנים לשומרי פירות או לניידי עופות (טובה ג:) אם היו בורגנין חוץ לעיר בתוך ע' אמה ושיריים, מתעברין עמה ומודדין תחום העיר משם ולהלן, ומה הן בורגנין סוכות שעושין שומרי העיר ואינו דבר קנוע (לעיל כא.). אין נפנין לא לפניהם ולא לצדיהן. שאין יודעים לאיזה לד עננים הולכים, אלא לאחריהן. דיודעים הם שלא יחזרו לאחוריהן ואותן שלפנים לריכין לנאת לסוף המחנה מאחור (יומא עה:). וכופפין את הקומה. כלומר מתיטין נוסנין קרפף לעיר. כשבא למדוד התחומין מניח לעיר אויר של שבעים אמה ושיריים שהוא כעיר לבד התחום: אלא לב' עיירות. לחברן על ידי קרפף שביניהן: ואיסמר רב הונא אמר כו'. ולקמן [נו.] מפרש בפירקה פלוגתייהו: אי אשמעינן. בחומת העיר שנפרלה התם קאמר רב הונא קרפף לזו ולזו לחברן

משום דהוה להו לד היתר מעיקרה שהיו כבר עיר אחת: דדחיקה משמישתייהו. ב' עיירות ממש דחיקה תשמישתייהו בחד קרפף הלכך קרפף מיחשב לכל חד כעיר גופה וכיון דלריך לה והוי כעיר כי מחברי ב׳ הקרפיפות כאילו העיירות מחוברות דמו: אבל הכא. דעיר אחת היא ומעיקרא כי מחברי קודם שנפרלה הויא כולה מלאה והוי סגיא לה בלאו האי אויר השתא נמי לא ניתיב האי אוירא לתשמישן קמ"ל: וכמה. יהא אויר החלק מן היתר לקשת דאמרו [ע"א] מודדין לה מן היתר כי ליכא ארבעת אלפים בין ב' ראשיה: אלפים. אבל יותר מאלפים כיון דמכי נפק מביתו הולך לו תחום שלם מקמי דלימטי ליתר לא משחינן ליה מן היתר: דאי בעי הדר אתי. למקום היתר דרך הבתים סביב הקשת יכול להלך עד שמגיע לאחד מן הראשין ומשם יכול להלך לראשו האחר שהרי תחומיהן נבלעין זה בזה וכיון דבהיתר יכול למקום היתר תו לא אסר ליה אורך החלק לשווי׳ כשתי עיירות ורואין אותה כאילו היא מלאה בתים וחלירות: שחין עליהן חקרה. וכל שכן אם מקורות הן מזו לזו בגג דהוו להו דירה מעלייתא: נפש. בנין על הקבר וסתמא לדירת שומר הקבר עביד הלכך אע"ג דלא דייר ביה בית דירה הוא: והקבר. בית הקברות: ובית הכנסת. סתם ביהכ"נ לאו לדירה עביד הלכך אי לית בה דירה לחזן הכנסת לאו דירה היא: ובית עבודת כוכבים. נמי לאו לדירה עביד: והאורוות. אורוות סוסים: אולרום. לתבואה ולשמן וליין לאו לדירה נינהו: והבורגנין שבתוכה. בתוך השדה: והבית שכים. בחיי הים בתוך ע' אמה ושיריים לעיר: בור ושיח. בבבח קמח (דף נ:) מפרש מאי בור ומאי שיח: שבתוכה. שבשדה: בית שבספינה. לה קביע ליה דוכתא פעמים שהוא בתוך שבעים לעיר ופעמים שאינו: וחיפוק ליה משום בנין. אם יש בנין על פיה מאי אהניא מערה בלאו מערה נמי מבנין משחינן: להשלים. אם אין הבנין ראוי לדירה כגון שאין בו ד' על ד' מהניא ליה מערה לאשלומי: לריפין. דירה של י לאם לאו מודדין לה מן הקשת. לא מן הקשת ממש אלא ממקום שמתקצר בפנים ואין שם ד' אלפים דלא גרע מאילו ניטל אותו של מעלה ור"ח פירש עיר העשויה כקשת שאין מתקצר והולך: בפיש שיש בו ד' אמות. גבי נפש הזכיר ד' חמות ולה דירה משום

> וגבי גשר וקבר הזכיר דירה ומה שלא הזכיר ד' אמות לאו משום דסתמייהו ד' אמות דהא קבר סתמא לא הוי ד' אמות אלא כיון שהוכיר בית דירה כאילו הזכיר ד' אמות דפחות מד' אמות לא הוי דירה:

> לא צריכא להשלים. פי׳ נקונטרס שהבנין לא הוי ד' אמות על ד' אמות והמערה משלימה לד' אמות ונראה לר"י דלריך שיהא בנין רוב ד' אמות ועוד יש לפרש להשלים דיש בבנין ד' אמות וקאמר שמשלימה למערה לנרפה לבנין ואין מתחילין למדוד אלא מסוף המערה:

> בל עיר שאין בה ירק. פי׳ לפי שניקח בזול ויכול לעסוק בתורה והא דאמר בפ' תולין (שבת דף קמ:) בר בי רב לא ליכול ירקא משום דגריר משמע שגורם לו להוליא הרבה באכילת לחם התם מיירי בירק חי אבל מבושל טוב ומשביע בדבר קל:

מחיצות ויש עליהן תקרה מהו ת"ש י אלו שמתעברין עמה נפש שיש בה ארבע אמות כאו על ארבע אמות והגשר והקבר שיש בהן בית דירה ובית הכנסת שיש בה בית דירה לחזן ובית עבודת כוכבים שיש בה בית דירה לכומרים והאורוות והאוצרות שבשדות ויש בהן בית דירה והבורגנין שבתוכה והבית שבים הרי אלו מתעברין עמה ואלך ואילך והגשר משתי רוחותיה אילך ואילך והגשר והקבר שאין להן בית דירה ובית הכנסת שאין לה בית דירה לחזן ובית עבודת כוכבים שאין לה בית דירה לכומרים והאורוות והאוצרות שבשדות שאין להן בית דירה ובור ושיח ומערה וגדר ושובך שבתוכה והבית שַבספּינָה אין אלו מתעברין עמה קתני מיהת נפש שנפרצה משתי רוחותיה אילך ואילך מאי לאו דאיכא תקרה לא דדליכא תקרה בית שבים למאי חזי אמר רב פפא בית שעשוי לפנות בו כלים שבספינה ומערה אין מתעברת עמה והתני רבי חייא מערה מתעברת עמה אביי הכשיש בנין על פיה ותיפוק ליה משום בנין גופיה לא צריכא להשלים אמר רב הונא י יושבי צריפין אין מודדין להן אלא מפתח בתיהן מתיב רב חסדא יויחנו על הירדן מבית הישימות י ואמר רבה בר בר חנה (אמר רבי יוחגן) לדידי חזי לי ההוא אתרא והוי תלתא פרסי © על תלתא פרסי ותניא כשהן נפנין אין נפנין לא לפניהם ולא לצדיהן אלא לאחריהן אמר ליה רבא דגלי מדבר קאמרת כיון דכתיב בהו 2 על פי ה' יחנו ועל פי ה' יםעו כמאז דקביע להו דמי אמר רב חינגא בר רב כהנא אמר רב אשי אם יש שם שלש חצירות של שני בתים הוקבעו אמר רב יהודה אמר רב יושבי צריפין והולכי מדברות י חייהן אינן חיים ונשיהן ובניהן אינן שלהן תניא נמי הכי אליעזר איש ביריא אומר יושבי צריפין כיושבי קברים יועל בנותיהם הוא אומר אות שוכב עם כל בהמה מאי מעמא עולא אמר שאין להן מרחצאות 3 ורבי יוחנן אמר מפני יו שמרגישין זה לזה במבילה מאי בינייהו איכא בינייהו נהרא דסמיך לביתא אמר רב הונא כל עיר שאין בה ירק אין תלמיד חכם רשאי לדור בה למימרא דירק מעליא והתניא יי שלשה יי מרבין את הזבל וכופפין את הקומה ונוטלין אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם ואלו הן

הולין וערבה ואינו קבע הלכך אפילו יש הרבה במקום אחד כשיעור מהלך מאה אמה אין חשובין עיר להיוח כארבע אמוח וכל אחד מודד מפתח ביתו אלפים לכל רוח אם בא לנאת: ויחנו על הירדן. במחנה ישראל כחיב: אין נפנין לא לפניהן. חוץ לענן שמא ילך הענן והארון שם: ולא לצידיהן. חוץ לענן שאין יודעין אנה יפנה הענן לעבור: אלא לאחוריהן. חוץ לענן דודאי לא יחזור הענן לאחוריו. אלמא המהלך בראש והוצרך לנקביו חוזר לאחוריו שלש פרסאות וישראל במדבר יושבי אהלים היו שאינן קבועין ואפילו הכי מהלכין את כל המחנה כארבע אמות: כיון דכחיב על פי ה' יחנו. חשובה היא חנייתן להיות נידונת קבע: ג' חלירות של ב' בחים. קבועין של אבן או של עץ בהכי חשיבי עיר וקובעת את כולן וכדתנן לקמן (דף ננו.) רבי שמעון אומר שלש חלירות של ב' ב' בתים: ומהלכי מדברום. ונשומיהן עמהן: ויושבי לריפין. נמי אנשי מקנה הן וחונין בו חדש או חדשים עד שכלה המרעה לבהמוח ונוסעין משם ונקבעין במקום אחר: אינן שלהן. לקמן מפרש טעמא: כיושבי קברום. כממים לפי שמחוסרין הנאה הן ולוקין ברוחות בזרם ובמטר: מ"ע. אסורין בנומיהן: שאין להן מרחלאות. והולכין במקום רחוק לרחוץ ונשומיהן נוקקות למנאפין לפי שהעיר עוובה מאין איש: בעבילה. שאין להן מקוואות והולכות הנשים לטבול במקום רחוק וקוראה לחברתה ומרגישין השכנים ויש רשע רודף אחריהן ומתייחד עמהן ותנן (קידושין דף פ:) לא יחייחד אדם עם שתי נשים: נהרא. ראוי לטבילה ולא למרחץ הרגש טבילה ליכא דהא סמוך לה אבל טעמא דמשום מרחלאות איכא: אין סלמיד חכם כו'. לפי שהירק טוב למאכל ונלקח בזול ויכול לעסוק בתורה: וכופפין גרסיטן:

דמחמיה נושוי לדירה כדפ"ה

דאי אשמועינז בריכא דאי אשמועינן בהא הוא טעמא דעשאן הקרפיף להיותן אחת] אלא משום דקודם לכן עיר [אחת] היתה ולכן מתירין אותה עכשיו בזה השיעור. אבל שתי עיירות יתה בהן היתר אין . מתירין אותה כשני קרפיפות. ואי אשמעינן בשתי עיירות שנותנין קרפיף לזו וקרפיף לזו משום דדחיקה תשמישתייהו, אבל בחומת העיר דלא דחיקה . תשמישתיה אימא אפי תשמישתיה אימא אפיי יתר מיכן מותר קמ״ל. כמה יהא בין יתר לקשת. ומודדין לה מן היתר. ונחלקו בזה השיעור. ואסקה אביי כמאן דא׳ יתר מאלפים. אפי׳ ואמרינן מסתברא כוותיה דאי בעי מקיף ואתי דרך בתים שסביבות הקשת עד שמגיע אל ראש היתר ומהלך עם היתר. כיון שהוא פחות מד' אלפים אמה עד שמגיע לראשו האחרת, לפיכך אפי׳ יש ביז יתר לקשת יותר מאלפים אמה לא חיישינן הקשת וחוצה לה בריבוע כאילו מלא כולו בתים וחצירות, והתחום) משם (אלפים אמה) ולהלן אלפים אמה (התחום). היו שם (שתי) גדודיות י"ט. מאי גדודיות אמר רב יהודה שלש מחיצות אע״פ שאין (לו שם ולהלז אלפים אמה) שם החודן אלפים אמה) עליהן תקרא. איבעיא להו שתי מחיצות ויש עליהן תיקרא מאי. וולאז

דירה. והבורגנין שבתוכה. והכית שכים. אילו כולן מתעברות עמה אילו רולן מתעברות עמה לתוכו כלי ספינה. ומערה שיש ביניין על פיה מתעברת עם העיר. אמר רב הונא יושבי צריפין. שהן כהולכי מדברות מפתח אהלהם [מודדין] להם. והכתיב ויחנו על הונא ג' פרסי מקום מחנה ישראל. ותנא אין נפנין לצידיהן ולא לפניהם אלא לאחריהם. ופריק רבה שני

קיקביל מקאבר שיש בה ד' אמות על ד' אמות. והגשר והקבר שיש בהן

בית דירה. ובית הכנסת

שיש בה בית דירה (לחול)

[לחזן]. בית ע"ז שיש בה דירה] לכומרי.

יאוריות ואוצרות שיש

סעו, כמאן דקביעי דמו ומן הבתים החיצונים מודדין להם. ואם יש שם בתוך יושבי צריפין שלש חצירות של שני בתים הוקבעו, ומן החיצון מודדין להם. אמר רב הונא יושבי צריפין והולכי מדבריות חייהן אינם חיים כר.